

Hanan Benammar, Mattias Cantzler, Jan Christensen, Anders Eiebakke, Linda Bourmane Engelberth, Andreas Hald Oxenvad og Birgitte Sigmundstad er aktuelle med utstillingen som nå vises på Sagene kunstmie. «Jeg liker ikke at du mener at jeg mener ting» gir betrakteren opplevelsen av å stå midt i et kaos av påtrengende krangler. At en av kunstnerne trakk seg grunnet uenigheter med en annen, forsterker inntrykket av forsoning som umulig, skriver Subjekts anmelder. (Foto: Jan Christensen)

2021-05-13 Thula Kopreitan, Subjekt, Oslo

Steile fronter

En utstilling du bare vil rømme fra

Med krangling og misforståelser som omdreiningspunkt, gripes betrakteren av en umiddelbar amper stemning, steile fronter og mer du bare vil flykte fra, skriver Subjekts anmelder.

Utstillingen «Jeg liker ikke at du mener at jeg mener ting» vises nå på Sagene kunstmie. Den står til 16. mai.

De verste kunstutstillingene er de du forlater likegyldig – det slipper du heldigvis hos Sagene kunstmie. Her blir betrakteren plassert midt i en storm av uforenelighet, et mikrokosmos hvor alle hjørner virker å være full av friksjoner.

Tittelen, «Jeg liker ikke at du mener at jeg mener ting», får frem utstillingens kjerne: den infantile posisjonen man ofte inntar under konfrontasjon. Kroppens alarmberedskap igangsettes, subjektive blindsoner tåkelegges, og krangelen er i gang.

At en av kunstnerne trakk seg grunnet uenigheter med en annen, forsterker inntrykket av forsoning som umulig, og mater frustrasjonen over at vi mennesker ikke klarer å kommunisere med hverandre.

Utstillingen viser mennesker som tyr til forsvarsmekanismer under opplevd trussel: tonen blir hissig, skylappene settes på, og man tyr til motangrep. Filmen på bildet har tittelen *I en ny retning*, av Birgitte Sigmundstad. (Foto: Jan Christensen)

Trigger kroppens alarmberedskap

Enda viktigere er det at tittelen peker på et *du*, for som betrakter blir du uunngåelig smittet av den ampre stemningen i rommet. Enhver forventning om konseptuelt dypdykk avstumpes av konfliktfylte lydspor i nærheten, som stjeler oppmerksomheten.

Av utstillingens sju verk er det lydinstallasjonen «Apokalypse» av Linda Bournane Engelberth som dominerer mest. Her hører vi to personer snakke innbitt til hverandre, deretter skrike ut i frustrasjon. Verket er basert på ekte konflikter mellom ulike par, og vekker spørsmål rundt kjønnsroller, emosjonell kommunikasjon, og pandemiens innvirkning på hjemlige strukturer.

Med mindre man ikke har et snev av konfliktskyhet i seg, skaper lydsporet umiddelbart en kaotisk stemning, som viser seg å være vanskelig å tre ut av. Alle som har sittet på kafé og hørt en opphisset stemme skjære gjennom støyen, vet hvor mye fokus som skal til for å ignorere den truende stemmen.

På samme måte gripes betrakteren av umiddelbarhetseffekten: den kvasse tonen i stemmene setter kroppen automatisk i beredskap, og du får lyst til å trekke deg unna.

Enkeltverkenes friksjoner påvirker mottakelsen av andre verk, som får et mer truende uttrykk i den kaotiske stemningen. (Foto: Jan Christensen)

Steile fronter

Uttrykt uenighet er et nødvendig startpunkt for frodige diskusjoner som leder til reelle endringer, men i denne utstillingen får brytningene infantile og lite produktive utslag.

Ved siden av lydinstallasjonen henger rader og rekker med banneord på ark, som utgjør verket «Gå og spis faren din» av Hanan Benammar. Ordene farges uunngåelig av kringelen ved siden av, som gir dem et mer truende anstrøk.

De mellommenneskelige friksjonene i lydinstallasjonen forlenges ut til de politiske budskapene i andre verk, særlig veggmaleriet «Ingenting for Norge» av Jan Christensen, som er et åpenbart kontrært motsvar. Her vises den absolutte tenkemåten man ofte har i en opprømt tilstand: det er enten alt eller ingenting.

Midt i rommet står det oppstilt en plakatbeholder med teksten: «kunstneren har trukket seg fra utstillingen på grunn av grunnleggende uenigheter». Intrigen mellom kunstnerne blir som et selvstendig verk i utstillingen, og gir den en høyere grad av virkelighet.

Men vi vet ikke hva denne kringelen beror i, noe som gjør rommet enda mer trykkende. Det er noe grunnleggende passiv-aggressivt over uttalelsen, som gir følelsen av at noe ulmer under overflaten.

Flere av verkene har politiske understrømmer, som retter kritikk mot nasjonalisme og imperialism. Men på grunn av forstyrrende lydelementer i rommet, får ikke betrakteren det fokuset som trengs for å ta konseptene innover seg. Fotografiene er en del av verket *Imperiet slår tilbake* av Birgitte Sigmundstad. (Foto: Jan Christensen)

Sjeldent enhetlig og affektiv

Det er lite tegn til at verkene kommer fra separate instanser, noe som gjør utstillingen usedvanlig enhetlig. Årsaken kan være at verkene har samme fargepalett – altså ingen farger overhodet. De serverer konsepter snarere enn koloristiske og taktile opplevelser, men noe dypdykk inn i disse konseptene blir vi for forstyrret til å utføre.

I en utstilling hvor du blir stående midt imellom flere påtrengende konflikter, får man ikke pusterom til å la enkeltverkene synke inn og treffe klangbunner. Kunstopplevelsen er utpreget luggete og friksjonsfylt, og du føler at dine egne tanker ikke får komme til orde før de blir avbrutt av noen andres bråk.

Enkle kuratoriske grep kunne løst opp i noe av flokene, men det innfløkte har også en funksjon.

Tegninger som ligner på polititegninger drar tankene ut mot gjenkjennelse og profilering, og ubehaget ved å bli iaktatt. Dette er et av tegningene i verket av Anders Eiebakke (Foto: Jan Christensen)

En ærlig fremstilling av verden

På mange måter er denne utstillingen en ærlig fremstilling av verden. Vi kan ikke late som om verden er uten kaos, for det er den ikke. Grunnet en bredere informasjonsspredning og global (mis)kommunikasjon, blir vi i dag i mye større grad møtt med menneskers manglende evne til å komme til enighet og samarbeide mot et felles mål. Alle har noe de skulle ha sagt, alle må lyttes til, og ingen ser ut til å komme til enighet om noe som helst.

Utstillingen vekker sterke følelser, men gir oss ingen rettesnor for hvor veien går videre. Betrakteren blir smittet av det samme irrasjonelle, angstfremkalt sinn som man møter i utstillingens dominerende verk. Men vi har ingenting konkret å rette agget mot, det bare vokser på innsiden.

Enten ønsker du å krympe deg sammen som et barn, eller du ønsker å slå til noen som en hormonbefengt tenåring. I konflikt taper man raskt rollen som «voksen» og sindig, og blir satt tilbake til mer regressiv adferd. Å legge hendene over ørene er i overkant animert, og enda en infantil gest. Men du kan alltid snu på hælen og løpe ut derifra.